

Notat

Byrådssekretariatet og Jura

16-12-2024

Sags nr.: 24/27905

Politikerbesøg på kommunale institutioner samt deltagelse i arrangementer

Som udgangspunkt er Sønderborg Kommune åbne over for besøg fra alle – interne som eksterne – der er interesseret i kommunen og vores opgaveløsning. Besøg på kommunale arbejdspladser og institutioner skal altid ske under hensyntagen til den daglige drift og de konkrete forhold på stedet. Der vises naturligvis hensyn til borgere og ansatte.

Henvendelser vedrørende besøg på institutioner.

Det er muligt for de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer eller kandidater til kommunalvalget at besøge en kommunal arbejdsplads eller institution. Alle henvendelser vedrørende et besøg sker til direktionen, som herefter vil sørge for de konkrete aftaler med arbejdspladsen eller institutionen. Direktøren, stabschefen eller den respektive chef for området deltager som udgangspunkt i besøget.

De nærmere rammer for besøget fastsættes under hensyn til borgerne og medarbejdere.

Foto-, video- eller lydoptagelser under besøget skal aftales forudgående. Derudover gøres opmærksom på, at der ikke må finde valgagitation sted under besøget eller uddeles valgmateriale eller lignende.

Som eksempel på andre øvrige aktiviteter kan nævnes udvalgsformænds deltagelse som oplægsholder på interne lederseminarer eller lignende, hvor de har bidraget med at sætte en politisk ramme, der beskriver hvilken udvikling udvalget er optaget af, og hvad det er for en langsigtet udvikling, som udvalget arbejder med. Dette vurderes at have en væsentlig anden karakter end institutionsbesøg og har primært til formål at udbygge og styrke samspillet mellem politikere og administration.

Endelig har borgmesteren nogle helt særlige beføjelser i kraft af, at han er øverste daglige leder af administrationen. Heri ligger blandt andet at borgmesteren har adgang til at føre tilsyn med alle dele af forvaltningen og afkræve alle ansatte de oplysninger, som er nødvendige for udøvelse af dette tilsyn. Borgmesteren har således en særlig, udvidet adgang til den kommunale administration.

Deltagelse i arrangementer og kulturelle events

I forhold til konkrete arrangementer og kulturelle events med politisk deltagelse bliver både kommunalbestyrelsesmedlemmer, udvalgsformænd og borgmesteren løbende inviteret til og deltager i forskellige former for arrangementer og events. Herunder blandt andet igangsætning af byggerier, kulturevents, projekter eller andre særlige initiativer, rejsegilder, indvielser og lignende.

I disse sammenhænge tegner udvalgsformanden eller borgmesteren det samlede udvalg på det pågældende område eller hele kommunalbestyrelsen og er typisk vært for arrangementet.

Kommunalbestyrelsesmedlemmerne inviteres som udgangspunkt samlet til alle officielle, generelle arrangementer, som bookes i deres kalender i Outlook. Det er op til det enkelte medlem, om de ønsker at deltage. Af hensyn til praktiske forhold såsom mødeforplejning, booking af transport mv. er det vigtigt, at man tilkendegiver ved enten at acceptere eller afslå en sådan invitation.

Det er det enkelte fagudvalg, der på udvalgsmøderne tager stilling til, hvilke initiativer der skal markeres inden for udvalgets område, og hvordan disse skal nyhedsdækkes. Dette sker på baggrund af oplæg fra og i dialog med direktøren på området. Det er forvaltningerne, der står for program og fagligt oplæg, mens kommunikation kan yde hjælp til pressedækning af den konkrete begivenhed.

Arrangementets vært er som udgangspunkt altid borgmesteren eller rådets udvalgsformand, alternativt viceborgmesteren og næstformanden for udvalget. Borgmesteren har til enhver tid ret til at vurdere, om arrangementet har en karakter, hvor det vil være naturligt, at borgmesteren deltager.

I forbindelse med borgermøder og lignende dialogmøder inden for udvalgets områder, er det typisk udvalgsformanden, der er vært. Alle udvalgsmedlemmer får mulighed for at tage del i mødet eller dialogen med borgerne.

I forbindelse med det konkrete arrangement aftales det med administrationen, om borgmesteren eller udvalgsformanden har brug for et oplæg til en tale. Og det skal samtidig afklares i den konkrete situation, hvorvidt pressen skal inviteres, og om der skal laves en pressemeddelelse om arrangementet. Det er direktøren for området, der godkender den samlede pressemeddelelse, mens den, der citeres, godkender egne citater.

Som udgangspunkt vil det altid bero på en konkret vurdering, hvordan der skal kommunikeres omkring det enkelte arrangement. Administrationen bidrager med taler og praktisk bistand når en udvalgsformand eller borgmesteren er vært eller deltager i arrangementer på vegne af Sønderborg Kommune, men derimod aldrig når et kommunalbestyrelsesmedlem deltager i et arrangement i kraft af sit partipolitiske engagement.

Folketingspolitikere mv.

Indimellem er der folketingskandidater, folketingsmedlemmer eller ministre som retter henvendelse og ønsker at besøge en kommunal arbejdsplads eller en institution. Alle henvendelser vedrørende et besøg sker til direktionen, som herefter vil sørge for de konkrete aftaler med arbejdspladsen eller institutionen. Direktøren, stabschefen eller den respektive chef for området deltager som udgangspunkt i besøget. Derudover deltager udvalgsformanden og borgmesteren samt repræsentanter fra ledelsen typisk også under besøget.

De nærmere rammer for besøget fastsættes under hensyn til borgerne og medarbejdere. Foto-, video- eller lydoptagelser under besøget skal aftales forudgående. Derudover gøres opmærksom på, at der ikke må finde valgagitation sted under besøget eller uddeles valgmateriale eller lignende.

Udover officielle ministerbesøg er der også eksempler på en minister, der ønsker at komme i praktik på forskellige kommunale institutioner. Sådanne henvendelser håndteres på samme måde.

Udover ovennævnte typer af arrangementer kan forvaltningerne også stå for at arrangere fx. åbning af et nyt kommunalt tilbud, hvor man ønsker politisk deltagelse. I disse tilfælde står den konkrete forvaltning for at aftale det nærmere indhold med den/de respektive politikere samt sikre, at indholdet ikke får et valgagitorisk præg.

Valg

I forbindelse med valg (EP-valg, FT-valg og kommunalvalg), vil der naturligt komme forespørgsler på at afholde valgmøder på f.eks. skoler, institutioner eller andre af kommunens lokaler. Der kan ikke stilles lokaler til rådighed, hvis det antages, at disse bruges til valgagitation. Valgkamp kan i sagens natur nemt blive defineret som valgagitation, men der bør her skelnes mellem f.eks. valgdebatter og afholdelse af politiske møder med kun få deltagere og særlige emneområder. Det er således muligt at stille lokaler til rådighed for en generel politisk debat ifm. valgkamp, men det er et krav, at alle partier får mulighed for at deltage, så debatten ikke risikerer at blive ensidig og så alle partier får lige mulighed for at fremkomme med sine synspunkter.

Udlån til politiske partier

I forbindelse med formøder forud for f.eks. byrådsmødet stilles der lokaler til rådighed for de enkelte partier, der måtte ønske det. Booking foregår via Byrådssekretariatet.

Hvis et politisk parti eller en ungdomsafdeling ønsker at låne et kommunalt lokale til et internt partimøde, er dette muligt. Der henvises her generelt til muligheden for at booke et lokale på lige fod med andre foreninger via kommunens hjemmeside. Disse udlån sker efter Folkeoplysningslovens regler, og vurderes på baggrund af de oplysninger, der gives ved ansøgningen om lån af lokaler.

Hvis et parti ønsker at låne lokaler til aktiviteter, der falder udenfor ovenstående, skal det vurderes efter kommunalfuldmagtens regler. Her vil det være afgørende om der er tale om en aktivitet, som kommunen selv kan varetage. Ønsker et parti at afholde en temadrøftelse omkring f.eks. kommunens muligheder for at indføre forskellige klimavenlige tiltag, vil dette være muligt, da det er en aktivitet, som kommunen også kunne afholde. Er der derimod tale om en ensidig fremlæggelse af et givent tema, vil der formentlig ikke være mulighed for at stille lokaler til rådighed, da kommunen ikke kan antages at ville afholde et tilsvarende arrangement. Ønsker en ungdomsorganisation derimod f.eks. at afholde en fest, vil kommunen ikke kunne stille lokaler til rådighed for denne aktivitet, da der ikke er tale om en aktivitet, som kommunen ville kunne afholde.

Særligt ved kommunalvalg

I forbindelse med afvikling af kommunalvalget bliver der afholdt informationsmøde for alle kandidater til kommunalbestyrelsen. Derudover bliver der indbudt til temadage for alle interesserede kandidater med blandt andet rundtur i kommunen, besøg på institutionerne og lignende.

Ved starten af en ny valgperiode gennemfører Sønderborg Kommune forskellige tiltag for at give de nye medlemmer af kommunalbestyrelsen indsigt i kommunale forhold, blandt andet introduktionsforløb med e-learning og visionsseminar. Derudover får udvalgsmedlemmerne en dybere indsigt i og viden om de forskellige fagudvalgs områder og opgaveløsningen. Dette gennemføres på forskellig måde i de forskellige fagudvalg, blandt andet ved at det enkelte fagudvalg planlægger en rundtur på en række af kommunens arbejdspladser eller institutioner inden for området. Og derudover holder en række af fagudvalgene løbende dialogmøder med de forskellige institutioner og brugere inden for området.

Særlig opmærksomhed på risikoen for valgagitation i valgperioden

For at sikre, at der ikke opstår situationer, hvor der kan stilles spørgsmålstejn ved, om der er tale om valgagitation skal der fra valgudskrivelsen (og tre uger før andre valg) og to uger efter være en særlig

opmærksomhed på, om arrangementer med politisk deltagelse kan antages at være eller udvikle sig til valgagitation.

Såfremt det vurderes at være tilfældet skal arrangementet/udlånet afslås eller aflyses. Det er den involverede forvaltning, der står for aflysningen.

Ved kommunalvalg kan man af hensyn til risikoen for valgagitation ikke foregå besøg på institutioner for enkelte byrådsmedlemmer 2 måneder forud for valget. Dog kan udvalget fortsat besøge institutioner mv. som et led i udvalgsarbejdet på lige fod med resten af valgperioden.

Det vil fortsat være muligt at afholde valgdebatter og lignende under forudsætning af, at alle partier tilbydes at deltage. Den særligt skærpede opmærksomhed indebærer naturligvis heller ikke, at der ikke kan ske udlån til fx gruppemøder og lignende.

Generelle henvendelser

Forvaltningerne oplever generelt at få en lang række henvendelser fra kommende kandidater, journalister etc. Det er her vigtigt at skelne mellem om der er tale om aktindsigtsanmodninger, som skal behandles efter de almindeligt gældende regler omkring det, eller om der spørges op oplysninger, som ikke allerede findes af et eksisterende dokument. Vi har ingen pligt til at besvare uddybende spørgsmål, men det kan efter en konkret vurdering bl.a. under hensyn til ressourcetrækket besluttes at vi besvarer disse spørgsmål. Det er her vigtigt at skelne mellem hvornår der efterspørges faktuelle oplysninger, og hvornår der efterspørges en (subjektiv) vurdering. I forhold til sidstnævnte skal vi være påpasselige med at svare, da det netop vil være en subjektiv vurdering og derfor ofte den enkeltes mening eller synsning eller en politisk stillingtagen, mens oplysninger omkring faktuelle forhold i højere grad kan besvares.